

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩ. ΖΩΝΤΟΣ

Έτος Α'

Ζάκυνθος Νοέμβριος 1925

Τεύχος 9ον

Τιμᾶται Δραχ. 2,50

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Εἰς τὴν Πρώτην Γραμμὴν» ὑπὸ Α. Ι. Ζ. — «Ὅταν ἦλθα ἀπ' τὰ ξένα» ὑπὸ Πάριδος. — «Νοῦς καὶ Ἰδέα» ὑπὸ Θεύλλου. — «Βενετία» ὑπὸ Σπύρου Μινώτου. — «Διαβατάρικες Γραμμῆς» ὑπὸ Μαριέττας Μινώτου. — «Ζακυνθινὸς στίχος» ὑπὸ Π. Γέσα-κα. — «Ὁ Σπουργίτης περιπλανώμενος» «ὁ Σπουργίτης στὸ Φι-σκάρο» Ι. Τσακασιάνου. — «Ὁ Τρελλός» Φ. Καιροφύλα κλπ.

ΗΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Έτος Ιον—Τεύχος Θον

Ζάκυνθος Νοέμβριος 1925

ΔΗΛΩΣΙΣ

Γνωρίζομεν εἰς τοὺς ἀξιολύτους κ. κ. συνεργάτας μας, συνδρομητάς μας κὶ ἐν γένει τοὺς ἀναγνώστας μας, διὲ ἡ «**ΗΩΣ**» ἀνακαινιζομένη ἀπὸ τῆς 1ης προσεχούσ «**Μαρτίου**, ποῦ εἰσέρχεται εἰς τὸ β' ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της ἔτος, θὰ ἐκδίδεται εἰς 4,000 χιλιάδας τεύχη ἀνὰ 15θήμερον καὶ θὰ κυκλοφορῆ, διὰ τῶν κατὰ τόπους Πρακτορείων, εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἡ αὔξησις τῆς συνδρομῆς θὰ εἶναι ἀσήμαντος κὶ ἐλπίζομεν μὲ χαρὰ νὰ δεχθῶσιν, οἱ κ.κ. συνδρομηταὶ μας τὴν 15θήμερον ἐκδοσὶν μας, ἀφοῦ ἄλλως τε γνωρίζουσιν οἱ χωρὶς νὰ φεισθῶμεν κόπων καὶ δαπανῶν θὰ προσπαθῆσωμεν πάντοτε νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸ ἀναγνωστικόν μας κοινόν, καὶ τὸ ὥραϊον καὶ τετυπνόν.

Εἰς τὴν Πρῶτην Τραμμὴν

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν πρό τινος δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ἐγγύωριον «Ἐλπίδα» ἐκκλησίαν τοῦ φίλου κ. Σπύρου Ρουσιάνου—Σαρακίνη δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ συγχαρῶμεν κατ' ἀρχὴν τὸν ἀρθρογράφον, ὁ ὁποῖος τόσας καταβάλλει προσπαθείας πρὸς ἴδρυσιν ἐνταῦθα Τμήματος τοῦ Συλλόγου Ἑλλ. Λογοτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας καὶ νὰ δηλώσωμεν οἱ εἰς τὰς προσπαθείας του αὐτὰς θὰ μᾶς συναντήσῃ πιστοὺς καὶ ἀφοσιωμένους στρατιώτας εἰς τὴν πρῶτην τῆς μάχης γραμμῆν.

Ἡ «**ΗΩΣ**» ἡ ὁποία ὡς πρόγραμμα της ἔθεσε τὴν καλλιέργειαν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς οἰκογενειακῆς Ἑστίας, μὲ κρυφὴ χαρὰ καὶ ἀνακούφῃσι παρακολουθεῖ κάθε ὥραϊαν ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης κίνησιν, τὴν ὁποίαν πάσῃ δυνάμει θὰ ἐνισχύσῃ.

Ἡ κίνησις ἡ ὁποία παρατηρεῖται τελευ-

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀξ. κ. κ. Συνδρομηταὶ τῆς «**ΗΟΥΣ**» οἱ καθυστεροῦντες εἰσέτι τὰς συνδρομάς των, νὰ μᾶς ἐμβάσωσι ταύτας διὰ τῶν κατὰ τόπους ἀντιπροσώπων μας ἢ καὶ ἀπευθείας εἰς τὴν Διεύθυνσιν.

ταίως εἰς τὴν πόλιν μας, πρὸς ἴδρυσιν τμήματος Ἑλλ. Λογοτεχνίας καὶ Καλλιτεχνίας, ὡς καὶ Παραρτήματος τοῦ Ὁραίου Ἀθηνῶν—διὰ τὸ τελευταῖον τὸν πρῶτον λόγον ἔχει ὁ φίλιτος κ. Νικ. Δέλλιος καὶ τὸν τελευταῖον ὁ ἐκλεκτὸς Ἑλληὴν μουσουργὸς κ. Καλομοίρης—εἶναι σημεῖον παρήγορον καὶ μᾶς παρέχει ἐλπίδας αἱ ὁποῖαι δλοφύχως εὐχόμεθα νὰ πραγματοποιηθοῦν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ σημερινοῦ μαρρασμοῦ, ὁ ὁποῖος κατέβαλε ἐσχάτως τὸν τόπον μας, ὡς ἂν νὰ μὴ ἦτο ἄλλοτε αὐτὸς οὗτος ὁ τόπος, ἢ ἔστια τῶν γραμμάτων τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ Ζαῆτε μας, ποῦ δικαίως ὠνομάσθη ἄνθος τῆς ἀνατολῆς, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον γεννήθησαν καὶ ἐμεγάλωσαν οἱ Σολωμοὶ, οἱ Κάλβιοι, οἱ Καντιόνηδες, οἱ Μαρτζώκηδες καὶ τόσοι ἄλλοι λάτραι τῶν μουσῶν καὶ τῆς τέχνης, πάσχει, πάσχει ἀπὸ μαρρασμόν.

Εἶναι εὐτύχημα ποῦ μέσα σὲ αὐτὴν τὴν ὀρφάνειαν, καὶ τόσον ὕλισμόν, εὐρίσκονται ἀκόμη λίγα φωτεινὰ ἀστέρια τῆς Ζακύνθου εἰς τὴν πρωτεύουσα, τὰ ὁποῖα τιμοῦν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν τέχνη. Καὶ ἐδῶ, στὸ ποιητικὸ Νησάκι μας καὶ ἀκόμη ὑπάρχει. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι τοὺς ὁποῖους δὲν παρέσυρε ἡ ἰδέα τοῦ εὐκόλου πλουτισμοῦ οὔτε ἡ ὕλη κατῳρίωσε νὰ εὖρη στέγη καὶ κατοικία εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς των. Εἶναι ὁμοῦ ἀνά-

γκη αυτό το κάτι, αυτό το ανεκτίμητο πνευματικό υλικό, που εύρισκεται εδώ μέσα να συνέλθῃ να ομονοήσῃ και να ἐργασθῇ ὁ καθέννας ὅσον αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις του ἐπιτρέπουν, διὰ τὸ δόξουν ὅλοι μαζί νέα ζωὴ στήφυλλοροοῦσα Ζάκυνθόν μας τῆς; ὁποῖας ἢ νεολαία, εἰς τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς, στηρίζει τὰς καλλιτέρας ἐλπίδας καὶ περιμένει τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον ποῦ μόνον ψυχὰς αἰσθαντικὰς βαδίζουν.

Ἄς παραμερίσουν, προκειμένου νὰ γίνῃ κάτι τὸ ὄρατον, αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι μικροφιλοδοξίαι καὶ ἄς ἐνωθῶσιν οἱ δυνάμενοι νὰ προσφέρουντὸ πνευματικὸν των φῶς, εἰς τὸ σημερινὸν σκότος τῆς δυσμοίρου ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος, ἵνα ἠνωμένοι ἐργασθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ διὰ τὴν ἐνθάδε ῥυσιν κάθε ὥραίας προσπαθείας καὶ πραγμάτων πάσης εὐγενοῦς ἰδέας. Ἡμεῖς, τῶν ὁποίων ἡ μὸνῃ μας φιλοδοξία εἶναι νὰ συντελέσωμεν διὰ τῶν ἀσθενεισμάτων μας δυνάμεων, εἰς τὸν σχηματισμὸν γλωσσῆς πνευματικῆς ὁμοσεως τοῦ τύπου τασσόμεθα, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξιώσεως, εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῶν γραμμῶν τῆς τέχνης τοῦ ὄρατου καὶ τοῦ καλοῦ ἐν γένει, δηλοῦντες συγχρόνως ὅτι καὶ ἐὰν παρ' ἐλπίδα οἱ λόγοι μας οὐδεμίαν εὐρῶσιν ἀπήχῃσιν εἰς τὰ ὦτα τῶν διανοουμένων μας, θὰ συνεχίσωμεν πάντοτε τὸν ἴδιον δρόμον ποῦ ἢ τυφλῇ ἀγάπῃ πρὸς τὰ γράμματα, εἰς τὸ ὄρατο καὶ τὸ καλὸ μᾶς ἔκαμε νὰ βαδίσωμεν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ δυσβάτου δρόμου τῆς ζωῆς μας.

A. I. Z.

ΟΤΑΝ ΗΛΘΑ ΑΠ' ΤΑ ΞΕΝΑ

Κουρασμένος ἀπ' τὰ χρόνια τῆς μοναξιάς μου, τὰ χρόνια τοῦ πικροῦ χωρισμοῦ μας, ξαναγύρισα κοντὰ σὴν περασμένη ζωὴ μας. Ἐκεῖ ὅτι ξένα ζῶσα πάντα κοντὰ σ' ἐτῆς παλιῆς μας ἀνάμνησες καὶ ἔτρεφε τὴν ἐλπίδα πῶς γυρίζοντας θὰ εὐρῶσκα τῆς παλιῆς μας τραῖλες τῆς ἀγάπης μας.

Καὶ τώρα ὅτι ἴδιο κείνο παράθυρο ποῦ περῶσαμε ἀξέχαστες μέρες σὲ μέρος ποῦ

πρωτόλαβα τὸ πρῶτο σου γράμμα κι' αἰσθάνθηκα τοὺς πρώτους παλμούς τῆς ἀγάπης μας, κάθομαι μετὸν πόνο σ' ἐπὶ ψυχὴ καὶ θυμοῦμα τὰ περασμένα.

Ἀντίκρον σὲ μόνον ποῦ πηγαίνει ὅτι ἐρημουλῆσι τοῦ βουνοῦ μιὰ κυρία μετὰ τὴν ἄγρια διαβαίνει, ἴσως ν' ἀνάψῃ τὰ κανδύλια τῆς ἐπιλησιαῖς, ποῖος ξέρει πόσες φορές νὰ πῆγε λιβάνι τῆς Παναγίας ζητώντας ἐξιλέωσι, καὶ θμῶς βαδίζει ἡ νύχτα κι' εὐτυχισμένη ξεχνώντας τοὺς δρόμους τῆς. Πῶς

ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΕΑ

Λονέτο

Ἐὰν δράκα στὴ νυχτιά σοῦ φλόγα νέα
ζάφνου γεννᾷ καὶ σβένει τὸ σκοτάδι,
ὁ νοὸς ζωνᾷ καὶ χύνει τὴν ἰδέα
γὰ φωτεινὸ σὲν διάβα του σημάδι.

Κάνει τὴ φρίκη μάγισσα κι' ὄρατα,
τὸν οὐρανὸ λαιμῶνει καὶ τὸν Ἄδη,
σκορπίζει στὴ ματιὰ καινούρια δέα
δρόμῳ τοῦ ζαυλόνοντας τὸ φάδι.

Τὸ δρόμο του χαράζει ἄρην ἀνοίξῃ
τ' ἄχνῳ λουτροῦ ἢ μοῖρα ἄρως τὴ δύση
καὶ σὲν θυδὸ τὸν ἄγνωστο τὸ ρίξῃ.

Ἔτσι ἀερνᾷ νὰ λήμψη νὰ φωτίσῃ
ρορῶν καθῶς ἀστέρι σοῦ λείπει
ψυχὴ νὰ γεννηθῆ, ψυχὴ νὰ σβύσῃ.

Θρωλλος

BENETIA

Πόλις ἀθάνατη. Γονατίζουμε μπροστά σου γιατί ὁ θανμασμός εἶναι λίγο γὰρ σέ. Τ' ὄνομά σου βουίζει μελωδικὰ σ' αὐτιάμας στὸν ἦχο ποῦ ἢ σκορποῦν ἀρμονικὰς κημπᾶνες σου, ὅλα μιλάνε γὰρ σέ. Καὶ πέφτουμε ἔπειτα ἀπὸ ἓνα μαγικὸ ὄνειρο ἀπὸ συνεχεῖς ἐκπληξες σὲ τὴν πραγματικότητα θαυματοῦνοι μπροστά σου πανέμορφη νεράιδα.

Οἱ καλλιτέχνες σου σὲ θεοποιήσανε. Σὲ ζωγραφίσανε μαζί μὲ Θεοῦς πὺ ψηλά ἀκόμα κι' ἀπ' αἰθούρες. Πόσο εἶχαν δέησι! Ἐἴσαι ζωντανὴ Θεὰ ἐσὺ. Θεὰ ποῦ μαγεύεις καὶ

σκλαβώνεις τὸ τολμηρὸ ἐπισκέπτῃ σου, ὅσο προετοιμασμένος κι' ἄν εἶναι σὲν ὄμορφιά σου. Ἐἴσαι σειρήνα ποῦ τραβᾷς τοὺς ἀμεριμνοὺς ξένους μετὰ τὰ δίχτυά σου γὰρ νὰ τοὺς κάμῃς σκλάβους σου γὰρ πάντα. Καὶ σὲν πὺ ἀξεστο, σὲν πὺ ἀκαλαίσθητο θὰ ἐρσπέρας μαζί μὲ τὸ θανμασμὸ, τὴν ἀγάπῃ σὲν τέχνῃ, τὴ συγκίνησι, τὸ σεβασμὸ, τὴν ἐδλάβεια, τὴν περιέργεια, τὴν νοσταλγία τῆς δόξας σου, τὴ λαορεία...

Ἐἴσαι ἢ Ἱστορία ὀλοζώντανῃ ἐσὺ ποῦ δὲν θὰ περάσῃ ποτέ τὴν παράδοσι γιατί θὰ στέλης γὰρ πάντα ὑπερήφανη, ἐνδοξη, ἀμίμητη, ἀλλὰ τόσο εὐγλωττὴ σὲν σιωπῇ σου!

Ἐἴσαι καὶ θᾶσαι γὰρ πάντα ἢ ἴδια θὰ περνοῦν μπροστά σου οἱ αἰῶνες μετὰ σεβασμὸ γὰρ νὰ σ' ἀφήνουν ἄδικτη, πὺ γοητευτικὴ παρὰ ποτέ.

Συμβαδίζεις μετὰ τὸ νέο πολιτισμὸ, δίχως νὰ χάσῃ τίποτε ἀπ' τὸν δικὸ σου τὸν ἀθάνατο.

Ἡ καινοτομίες του δὲν τολμοῦν νὰ σὲ θίξουν. Θὰ περῶν τὸ τραῖνο τὴ παμμέγιστη γέφυρα τῆς λαούνας, ἀλλὰ θὰ στέκεται σὲν ἄκρη μακρῶν ταπεινὸ μετὰ σεβασμὸ. Τὰ βαποράκια, οἱ ἀτμάκατοι, καὶ οἱ βενζινάκατες θὰ τρέχουν κι' αὐτὰ στὰ νερά σου τὰ δοξασμένα, ἀλλὰ δὲ θὰ παραγωνίζονται ποτέ τίς ἀπαράμιλλες γόνδολες. Τ' αὐτοκίνητα, ἀμάξια, ποδήλατα, δὲ θὰ περᾶσονται ποτέ τοὺς δρόμους σου. Οἱ μαῦρες σου, οἱ ἐπιβλητικὲς γόνδολες σου μετὰ τοὺς ὀρθοὺς λιντοὺς γονδολιέρους θὰ γλιστρᾶνε περήφανα τὰ ἄπειρα καβάγια σου καὶ τὸ sanalazzo μετὰ τοὺς ἀφεντάδες του καὶ τίς ἀρχόντισσες του ὅπως τότε, καὶ μετὰ τοὺς ξένους σου ποῦ θὰ κτυτᾶνε ἀχόρταγα μαγεμένοι, θαυματοῦνοι ἀπὸ τὰ μοναδικὰ σου θέλητρη. Ἡ ἀπέραντη πλατεία σου μετὰ τ' ἀριστουργήματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ποῦ τὴν τριγωνίζουν, ἢ ὀλόχρῳση ἐκκλησία τοῦ San Marco μετὰ τὰ μοσαϊκά της, τὰ Αἰγυπτιακά, Ἀσιατικά καὶ Ἑλληνικά μάρμαρα, τ' ἀγάλματα, τίς κολῶνες τ' ἀριστοτεχνικὰ κομυτεχνήματα, τὰ μπροντίζινα ἄλογά του, τὸ φτερωτὸ λιοντάρι, τὸ πανόψηλο καμπαναριὸ, μετὰ τὸ θησαυρὸ του τὸν ἀνεκτίμητο ἢ μεγάλη αὐτὴ Ἑκκλησία τῆς Χριστιανότητος, τὸ ρολοῖ σου μετὰ τοὺς μύρους,

τὸ δονκικὸ σου παλάτι ὑπέροχο ἔργο αἰώνων ὀλοκλήρων, τὰ μνημεῖα σου, οἱ ἐκκλησίες σου, οἱ γαλερίες σου, τὰ μουσεῖα σου, ὁ ἱστορικὸς ἀρσενάλε σου, τὰ παλάτια σου σὲν Grande Canale, ἢ ἀνεκτίμητη βιβλιοθήκη σου θᾶσαι γὰρ σὲ γὰρ πάντα ἢ Δόξα σου ἢ φήμη σου θὰ σκορπιέται σὲς ἄκρες τοῦ κόσμου καὶ θᾶρχονται ἀπὸ κεί νὰ σὲ προσκυνᾶνε.

Ἐμεῖνες ἢ ἴδια, τίποτε δὲν ἄλλαξε. Σὲν ἱστορικὸ σου παλάτι ζῆ ἀκόμα ὁ Δόγης μετὰ πορφυρένιο φόρεμά του, καὶ συνεδριάζει ἢ σοφὴ γερούσια σου, λειτουργεῖ ἢ Δικαιοσύνη σου μετὰ τὴ ζυγαριὰ σὲν χέρι, μαλακὴ ἀλλὰ κι' ἀμίμητη γὰρ φτωχὸς καὶ πλούσιους, ἄσημους κι' εὐγενεῖς, κινῶνται κεί μέσα οἱ παιρῖκοι, σὲν ἀπέραντη σάλα σου τοῦ Maggiore Consinglio γίνονται καὶ τώρα οἱ χοροὶ σου σ' ἐκεῖνη τοῦ Colleggio δέχεσαι τοὺς ἀντιπροσώπους βασιληᾶδων ποῦ ζητᾶνε τὴν φίλια σου, τὴν προστασία, τὴν συμμάχια σου, ποῦ τοὺς θαυμάζουν μετὰ τὴ πλοῦτια σου ἀφοῦ τοὺς τρώμαξες μετὰ τὴ δύναμὶ σου.

Κεῖ μέσα σὲς ὕγρες κι' ἀνδρες φυλακῆς σου κλεῖς ἀκόμα τοὺς συνομότες, τοὺς προδότες, τοὺς ἐγκληματίας.

Στὴ γέφυρα τῶν στεναγμῶν ἀκοῦμε ἀκόμα τὰ στενάγματα τῶν φυλακισμένων ποῦ πηγαίνουν νὰ δικασθῶν ἀπὸ τὸ τρομερὸ δικαστήριον καὶ ποῦ δὲν ξέχουν ἄν βγοῦν ζωντανοὶ ἀπὸ κεί. Βλέπουμε νὰ πέρῃ ἔκει τὸ κεφάλι τοῦ προδότου Δόγη σου.

Βλέπουμε ἀκόμα τοὺς ἀθάνατους καλλιτέχνες σου νὰ σκορπίζονται τὴ τέχνῃ τους τὴν ἀμίμητη γὰρ νὰ στολίσουν τὴς σάλας σου καὶ σὲ δοξάσουνε γὰρ πάντα.

Τίποτε δὲν σ' ἄλλαξε. Τ' ἀπειράριθμα γέφυρα σου, οἱ πεσκέριες σου, οἱ μερτερίες σου, οἱ ῥοῦγγες σου, τὰ φανάρια σου, οἱ κᾶτοιχοὶ σου, ἢ ψυχὴ σου... εἶναι τὰ ἴδια.

Ἀπὸ τ' ἀρσενάλε σου μᾶς φαίνεται πῶς θὰ ἴδοῦμε τὰ καράβια σου, τίς ἀνίκητες γαλέρες σου νὰ βγαίνουν γὰρ νὰ τριγωνίσουν τὴν περήφανη σημαία σου τοῦ φτερωτοῦ λιονταριοῦ, καὶ τὸ δοξασμένο ὄνομά σου σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ νὰ ξαναγεννηθῶνε φορτωμένες λάφυρα θησαυροῦς, ἀμύθητα πλοῦτια καὶ δόξες γὰρ νὰ τὰ ρίξουν σὲ πόδια σου

ἀθάνατη νεράϊδα.

Ἀκούμε τις χαρές, τις γιορτές, τὸν ἐνθουσιασμό, τοὺς ἀλλελαγμούς τοῦ λαοῦ ποῦ πανηγυρίζουν τις νίκες σου. Βλέπουμε ἀκόμα τὸ Δόγη ἀπάνου στὸν ὀλόχροσο Βουκίνζορο ν' ἀκλονιέται ἀπὸ τὴν ἀριστοκρατία σὲ μυσσόβες καὶ γόνδολες καὶ νὰ στεφανώνεται μὲ τὴ θάλασσα σὲ δεῖγμα αἰώνιας ὑποταγῆς της.

Βλέπουμε τις μεγαλοπρεπέστατες φρεγκάτες σας ἰς γκαλέτζάντε σου, τις λιτανεῖες σου, τὰ ἔθιμά σου, τὴν εὐθυμία σου, τὰ πλούτια σου, τὴ δύναμί σου, τὴ ζωτικότητα, τὴν ὑπερηφάνειά σου, τὴ δόξα σου.

Τίποτε δὲν ἄλλαξε... Δὲν πέθανες ποτέ, οὔτε ἡ δόξα σου θὰ σβύσῃ.

Τὰ ἦσυχά νερά τῆς Λαγούνας θὰ φιλοῦν τὰ πόδια σου, θὰ σ' ἀγκαλιάζουν γιὰ πάντα.

Εἶσαι ἡ μεγάλη γόησσα ποὺ σ' ἐρωτεύονται ὅσοι σὲ ἰδοῦν. Σ' ἐρωτεύονται μὲ πάθος, μὲ δίψα καὶ δὲν μποροῦν ποτέ νὰ σ' ἀποχωρισθοῦν γιατί νομίζουν πῶς θ' ἀφήσουν τὴ καρδιά τους μαζὺ σου.

Εἶσαι ἀθάνατη, εἶσαι πανέμορφη, εἶσαι μεγάλη, πολὺ μεγάλη κι' ἐμεῖς εἴμαστε τόσο μικροὶ γιὰ νὰ σὲ ὑμνήσουμε.

Ἀλλὰ δὲν σὲ ὑμνοῦμε. Μονολογοῦμε μονάχα. Σὲ προσκυνοῦμε κι' ἐμεῖς ταπεινά ὅπως ὅλοι. Ζαλισμένοι, ἐκστατικοί, μαγευμένοι ἀπὸ τὴ λάμψη σου, τὴν ἀθάνατη τέχνη σου, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνεξάντλητους θησαυροὺς σου, αἰσθανόμαστε κατὶ νὰ σφιγγῇ τὴν καρδιά μας. Εἶναι ἡ σιγκίνησι ποὺ δοκιμάζουμε μπροστὰ στὴ δόξα σου, καὶ τὴν ἀθάνατη τέχνη σου.

Βενετία 10-9-25

ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΝΩΤΟΣ

ΔΙΑΒΑΤΑΡΗΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Η REGATA FASCISTA

Ἡ Βενετία ἡ ὁμορφή, ἡ βασίλισσα τῆς Ἀδριατικῆς, ποὺ πῆρεν αὐτὸ τὸνομα γιὰ τὴ δόξα καὶ ὁμορφιά της, ποὺ ἡ φήμη της θὰ μένη γιὰ πάντα ἀθάνατη στὸν κόσμον, ντύθηκε σήμερα γιορτιατικὴν ὀλότελα φρεσιά. Ἡ μαγευτικὴ της θάλασσα μὲ τὸ βαθυγάλανο χρώμα, εἶναι ὀλόγιομη γόνδολες, βαποράκια,

βάρκες, ἀμάκατος καὶ κάθε ἄλλο εἶδος θαλασσινῆς συγκοινωνίας. Στὴ βενετσιάνικη θάλασσα ἀνέκαθεν ἡ κίνησις εἶναι ἐξαιρετικὴ. Σ' αὐτὴ συμβαίνει ὅτι στοὺς δρόμους τῶν μεγαλονπόλεων. Ὅπως οἱ δρόμοι εἶναι πλημμυρισμένοι, τράμ, αὐτοκίνητα, ἀμάξια κλπ. ἔτσι ἡ βενετσιάνικη θάλασσα ἔχει κίνησι τόση. Μὰ σήμερα ἦσαν κατὶ ἀπ'σπεντον ὅτι ἔβλεπε κανεὶς σ' αὐτὴ. Οὔτε μιὰ γόνδολα δεμένη στὴν ἀχτὴ οὔτε μιὰ βάρκα! Ὅλες μυρμήκιαζαν μὲς τὴν laguna ἦταν ἀδύνατο νὰ βρῇ κανεὶς ἕνα γαλανὸ κομμάτι ἄδειο ποῦ ν' ἀπαυάεται τὸ μάτι ἦσυχά. Κάθε δευτερόλεπτο θὰ συναντῶσε βαποράκια, γόνδολες μ' ἀρθονία ποῦ τοῦ ἐμπόδιζαν τὴ γαλήνη ποῦ θάβρυσκε τὸ βλέμμα του πάνου στὰ γαλανὸ της στρώμα.

Ἡ regata! Δεῖψανο κι' αὐτὸ ποῦ συνδέεται μὲ τις δόξες καὶ τοὺς θριάμβους τῆς δημοκρατίας, ἡ περίφημη βενετσιάνικη θαλασσινὴ γιορτὴ μὲ τις τόσες πατριωτικὲς παραδόσεις της, ἡ μοναδικὴ στὸν κόσμον. Γυρνᾶ τὸ μυαλό μας πίσω χρόνια πολλὰ, φτάνει στὴ πρώτη regata. Ἦταν πολὺ ἀπλῆ. Βαρκοῦδες φτωχικὲς τῶν βενετσιάνικων νησιῶν συναγωνίζονταν δίχως κανένα ψηλότερο ἰδανικό, ἀπὸ τοῦ νὰ ξεπεράσῃ ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ἀργότερα μὲ τὴν ἀνθῆση τῆς δημοκρατίας, ἔφτασαν κι' αὐτὲς σ' ἀνώτερη γραμμὴ. Καὶ βλέπουμε τότες νὰ γίνονται regates φημισμένες στὸν κόσμον ὅλον ἀποτελούμενες ἀπὸ βάρκες τεσσάρων εἰδῶν (μπατέλλο μ' ἕνα κουπι, μπατέλλο μὲ δυὸ, καθὼς καὶ γόνδολες ἀποτελούμενες ἀπὸ ἕνα κι' ἄλλες ἀπὸ δυὸ κουπιά.) Καὶ πανηγυρίζαν ὅλες κάποιο ἐξαιρετικὰ εὐχάριστο γεγονός. Ὅπως τὴ στέψη τοῦ Δόγη, τὴν ἀφιξὴ κάποιου δοξασμένου ἀνθρώπου κλ. Εἶχαν γιορτὴ πολὺ καιρὸ ποῖν ὅλες αἱ γειτονικὲς στὴ Βενετία πόλεις. Ὅλοι φύλλαγαν τὴν εὐκαιρία τῆς regatas γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν ἑακουσμένη πόλι καὶ νὰ τὴν ἰδοῦν.

Ἡ διάνοια φτερουγίζει σ' ἐποχὴ πολὺ μακρονή. Ἦταν ἀπόγευμα, σὰν ὁ ἥλιος ἀφῆνε τις στερεὲς ἀχτίδες του νὰ χαϊδεύουν τὰ καλάτια τῆς ὁμορφῆς βασίλισσας, κι' ἔκανε τὴ θάλασσα νὰ προσλαμβάνῃ ἕνα βαρὸν μολυβένιο χρώμα, ὅπως συμβαίνει σὲς βε-

ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΑΡΡΑΒΩΝΑΣ

Ἐτ' ὀλόγορρά σου τὰ μαλλιάκια
Ποῦναι μεταξύ στριγτερό,
Ἐνα τριαντάφυλλο τοῦ Ἰωρίτη
Δενὰ σκαλώσω ἀγκαδερό.

—ο—

Ποῦ μαραμένο ἔκει δὰ μένη
Κι' ἀνέγγιχτο σὰν φυλακτό,
Κι' ἀπὸ τὴ μάνητα τοῦ ἀέρα
Κι' ἀπὸ ἄλλο χέρι ζωντανό.

—ο—

Ἰσοῖα σοῦ ν' ἀγδουνε τὰ χρόνια
Καὶ μ' ἀνθὶ ἀπὸ σορτοκαρριά,
Ἐὰν κορδελλίτσα γαλαζένια,
Ἐοῦ σρικτοδέσω τὰ μαλλιά.

ΠΟΘΟΣ

Βάμε τὴ κίτρινη κωδιά σου
Ποῦχει κοράλλι κλωνιστό,
Καὶ χῦσε μωσοῦδες τὰ μαλλιά σου
Ἐτὸ μαρμαρένιο σου λαιμό.

—ο—

Καὶ στὴ λακκούλα σοῦ ἀφῆνον
Τὰ δυὸ βουνάκια ἔτρωαζά,
Μὲ μιὰ κορδέλλα μεταζένια
Δὲς ἕνα κλωνο ρεζεντά.

—ο—

Ἐτσι ἠωδοῦσα ὠάντα νᾶσαι
Ἐὰν τὴν ἀφέχαστη βραδνά,
Ποῦ σ' εἶδ' ἀνάμεσα στὰ ρόδα
Ἐὰν χρυσαλίδα νὰ ωετᾶς.

Πέτρος Γέρακας

νετσιάνικες δύσεις, ποὺ βλέπεις τὸν ἥλιο σὰν θανμάσιο γλόμπο ὑπερτάτου φωτός ποῦ κρατεῖ ἐγώϊστικά τὴ λάμψη κοντὰ του, καὶ ὀλόγυρα ἀφῆνει τὴ φύσι διπλωμένη σ' ἕνα σταχτόμαυρο χρώμα πυκνὸ, ποῦ ὁ λαὸς εἶδε νὰ γυρίζουν, γοργοπετώντας σι' ἀσπρόκριζα κύματα τῆς Ἀδριατικῆς τὰ βενετσιάνικα καράβια ἔπειτ' ἀπὸ περηφανῆ νίκη κι' ἄκουε

συνχρόνως τις χαρούμενες φωνὲς ἀπὸ μέσα ποῦ ἀνήγγελαν τὸ θρίαμβο τῶν νικητῶν. Γύριζεν ὁ Δόγης χιλιοδοξασμένος ἔπειτ' ἀπὸ πόλεμον ἐναντίον ἐχθρῶν ποῦ πρόσβαλαν τὴ δημοκρατία.

Ἦταν θριαμβευτικὴ ἡ νίκη κι' ἀπὸ τότες καθιερώθηκαν οἱ regates μαζὶ μὲ τὴ γιορτὴ

των Ludl Mariani (*) που δεν υπάρχει πιά. 'Η regata γίνεται άφορμή να φημισθούν πολλές οικογένειες για πάντα και να έχουν ξεχωριστήν έχτιμηση από το λαό. 'Εμειναν άθάνατα τα ονόματα του Σάμπα, Τόντα, Νικολότι, Καστελλάρι και άλλων άπειρων, που οι σημερινοί regatanti αγωνίζονται μ' αληθινή μανία να τους φτάσουν και να πάρει τα ονόματά τους δίπλα τους.

'Η παλιές regates έμειναν σχεδόν ανέγγιχτες από τους άρχαίους εκείνους χρόνους.

(*) Την γιορτήν αυτήν έκαναν εξ αιτίας της άκόρουδης ωερωτώσεως. Ήταν έδιμο τα κορίτσια της Βενετίας να μαφεύονται στο Ναό του Αγίου Πέτρου Δοτίντο γεμάτα αλούσια στολίδια χρυσαφένια και άργυρά καθώς και νέοι ωοδ δά τις διάμεγαν για σύζυγους.

Μιάν άπό τις χρονιές στα 943 ένω γίνονταν αυτή η τελετή ωερατές εισέρμησαν και άρωσαν τις κοπέλλες. Ήταν έχθροι της δημοκρατίας και ώρκίστικαν να την ωροσβάλλουν. 'Ο Δόγης με στρατό τους καταδίωξε και το άωόρευμα της 'Υσαων τις γύριζε νικητής.

Άπό τότες κάθε χρόνο την ήμεραν έκεινη ο Δόγης ώρηγαινε στην έκκλησιά της Λάντα Μαρία Πορμόσα και έκανε μαζί με το λαό ύμνο στο Θεο για τη νίκη. Τ' άλλο ωρωά άρχιζαν οι Ρούντοι άμαριάνοι ώνόμαζαν έτοι έωειδή την ήμεραν ωοδ συνέβει η άρωαρή τους ήταν γιορτή της Παναγίας. Ετόν 13ον και 14ον αιώνα ήταν στη μεγαλύτερή της άκμή η έορτή ταύτη. Τότες διάμεγαν οι νέοι την σύζυγο ωοδ ήδεζαν. 'Ο άριθμός των κοριτσιών ωοδ λάβαινε μέρος στη γιορτή ήταν 12. Όταν έφθάναν στην έκκλησιά της Λάντα Μαρία Πορμόσα ο έωίσκοπος τους εύλογούσε. Προωορεθούνται στο διάστημα της μεταβάσεώς τους άπό το Όλιβολο στη Πορμάζα ο Δόγης ώάνω στο Βουκένταυρο. Άυτά γίνονταν τ'ωρωά. Το άωόρευμα τα κορίτσια τριγύριζαν στα διάφορα μέρη, και ωαντού τους έκαναν ρεύματα έωίσημα. Άνημονήσαμε να ωροσδέσουμε, ώως ωερνώναςάω το Λάν Μάρκο ωηγαίνοντας στη Πορμόζα σταματούσαν εκεί δωον τους άωοδέχονταν ο Δόγης στο δονικωό ωαλάτι μ' όλο το ματζίλο κονσίλιο.

'Η γιορτές έφακορουδοσαν για δέκα ή μέρες μέσα σε διασκεδάσεις και δάματα άώιστεντης ωωρυτερείας και όμορφιάς.

'Από το ίδιο σημείο ξεκινούν οι γόνδολες όπως και τότες, από τους δημοσίους κήπους που την έποχήν εκείνη λέγονταν: Punto di Sant Antonio. 'Όπως και τότες πήραν οι νικητές τα ίδια βραβεΐα, σημαίες διαφορετικών χρωμάτων τα τρία πρώτα με χρώματα ανάλογα με το καθένα βραβεΐο, και το τέταρτο μαζί με τη σημαία άποτελεΐται και από ένα γουρουνάκι που συμβολίζει την βραδύτητα.

'Ελειπαν όμως η margarolles και οι κομπές μπαλοτίνες που άλλοτε συνώδευαν τους συναγωνιζόμενους μαζί με τις μεγαλόπρεπες μπισσόρες.

Κι' έλειπαν ακόμα η χαριτωμένες βενετσιάνες που στους παλιούς καιρούς γι' άνάμνηση των Ludl Mariani συναγωνίζονταν στις regates με έπιτυχία θριαμβευτική.

Άνδ ώρες πριν νάρχίσουν οι regates κάθε κίνηση στη θάλασσα έπαψε. Γόνδολες, βάρκες, άιμάκατοι βρίσκονταν σωριασμένες στις διάφορες άχτες όλόγιομες κόσμο που θα παρακολουθοΐσαν το θέαμα. Στο διάβα των συναγωνιζόμενων ο κόσμος όλος ξεσποΐσε σε τραγούδια και ζωηρότητα εύγε. Με παιδικήν άνυπομονησία παρακολουθοΐσαν όλοι για το άποτέλεσμα.

'Όλα σήμερα μιλούσαν για ζωντανά για τις παλιές δόξες της ιστορικής πόλεως. 'Η σημερινή regata μιλούσε για καθαρά για τους παλιούς χρόνους της δοξασμένης δημοκρατίας. Στο γαλανό της θάλασσας κυροχοΐσε τ' άτημι και το χρυσάφι, στο διάβα των μεγαλόπρεπων μπισσόρες με τα πολυτελή στολίδια και το χαριτωμένο πλήρωμά τους που το καθένα έχει κι' από ένα παλιό βενετσιάνικο κουστούμι ώρωιότατο. 'Η κάθε μία έχει και δικό της σχέδιο. Και βλέπεις τη θάλασσα το άρωμα του ήλιου με τα φτερωτά του άλογα από καθαρό χρυσάφι, ένα πύργον άσημένιο, την Άρτέμιδα με το έλάρι της και χίλιες άλλες πυκνές μυθολογικές που λές και η θάλασσα μεταβλήθηκεν εξαφνα στον ούρανό του 'Ολύμπου στο γαλανό της φόντο περνούν διάφορα θεία όράματα.

Και μέσα σ' αυτή τη θανμαστή πολυτέλεια, στο μοναδικό στον κόσμο λούσο που

παρήλασε ποτέ μέσα σε πέλαγος, θυμίζει πιο πολύ τους δοξασμένους χρόνους της άπαράμιλλης Βενετίας η διάβα του δούκα της 'Αόστιας με τον ιστορικό Βονκένταυρο τ' όλόχροσο πλοίο το άξιοθαύμαστο που μεταχειριζότανε ο Δόγης σαν έκανε την τελετή των γάμων του με τη θάλασσα και σ' άλλες έπισημες τελετές.

Και στην ξηρά το θέαμα θανμάσιο. Στα μπαλκόνια, παράθυρα, στις έκκλησιές, στα παλάτια—δεν υπάρχει κομμάτι γής τέλος— όλα κατάφορτα, δαμάσκα, πολύτιμα βελούδα, σημαίες μεταξένες με τα λιοντάρια τα βενετσιάνικα κ. ά. Κόσμος άτέλειωτος με την περιέργεια στα μάτια, και τη χαρά στο πρόσωπο πως θάβλεπαν το μοναδικό θέαμα. Το θανμαστό Ροντο di Rialto—δπου ήταν και η παλιά κατοικία των δόγηδων πριν να χτιστή το Ριλατσο Ducale—κι' αυτό χαλά και σημαίες κατάφορτο τόσον ώςιε κομμάτι γής δεν φαίνεται διόλου.

Και τώρα πάλι βλέπουμε τη Βενετία, βασίλισσα πεντάμορφη του παλιού καιρού, όπως μας την περιγράφουν τα δημοτικά τραγούδια της, τα τραγούδια των άθάντων γορδολιέων, που μιλούν άδιάκοπα για τους άλλεπάλληλους θριάμβους της. Τη βλέπουμε μυριστολισμένη όπως μας την περιγράφουν οι παλιές ιστορίες.

Βλέπουμε τη σημαία του Αγίου Μάρκου με το περήφανο λιοντάρι της να κυματίζει και να ξετυλίγεται καμαρωτή στο φύσημα του φθινοπωρινού άνέμου πάνου από τις δυο πανύψηλες κοκκινωπές κολλόνες της πλατείας του Αγίου Μάρκου άθάντη, παντοτεινή.

Βενετία 9-6 25 ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ

Ο ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ

ΠΟΙΗΤΗΣ — ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Συπνώ—άς πώ πώς ξύπνησα—δεν κλειούσα δ δόλιος μάτι·
καρβέλια όνειρευόμουναι και τσίρους στο καρβεβάτι.
'Όστρος και δάφναις κ' έμπνευσις, έρωτες, άνθη, άστέρια,

στη φριμαλέα τη πεινά μου έφαινοντο μαχαίρια.
Πεινάω πεινώ, πεινέω πεινώ, πεινάσω και πεινήσω,
Μούσα, φαΐ!... Μούσα έχε γειά, για πάντα θά σ' άφήσω.
Εΐπα κι' ιδούμε υπάλληλος, και δή τελωνιακός,
κ' εΐπαν: Νά κ' ένας ποιητής όλιγον γνωστικός!
Κ' εΐπε κ' η δόλια μου ψυχή—πεξή μα χορτασμένη
μονάχα η πείνα σωφρονεί, η πείνα φρονιμένει.

Ο ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ ΣΤΟ ΦΙΣΚΑΡΔΟ (ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ)

Συπνώ σίης πέντε την αυγή κ' έως ο καφές να βράση
άπλόνω στο παράθυρο το στρώμά μου να λιάση.
Κατόπιν με το νυχτικό σκουπίζω, ξαραχνιάζω κ' άπ' όλα τα παράθυρα τα πέριξ έξετάζω.
Και άφου πεισθώ πως βρίσκεται εν τάξει το λιμάνι,
κάνω την τουαλέτα μου και βγαίνω στο σεργιάνι.
'Απέναντί μου τα βουνά είν' όλα χιονισμένα, πανί, κουπι, στη θάλασσα δεν φαίνεται κανένα,
μονάχα δυο Φισκαρδιαναις γυρνοΐνε τρατοπούλαις,
και ως γάτος στο γιαλό χουμώ για λίγαις μαριδοϋλες.
Πρόντος ο φύλακας Σαρλής της παιρνει και της φένει
κι' ιδού έμεΐς σαν μπέηδες του ζούρ ταβλοστρωμένοι!
Κατόπιν εις τον καφενέ με τους έδω προκρίτους,
μιλούμε για περι Πατρίς, για εμπόρτα και κορίττους.
'Αντι δε Τουρτ η Καταΐφ Παυλίδου η Γιαννάκη,
οι έδω ζαχαροπλάσται μας προσφέρουν παστελάκι.
Αυτός δ' ο ίδιος καφετζής σεργίρει, μαγερεύει κ' άφνης τους δίσκους παραιτεί και... το κοινόν κουρεύει.
'Εγώ δε τρώγων του γλυκού την μυρωδάτην πάστα,

μυγοφτυσμένην πού και πού, μέσα μου λέω
«Βάστα!»

(Χάρην τῶν ἀναγνωστῶν μας παραθέτομεν δύο πλήρη χάριτος καὶ εὐθυμίας πνευματῶδη στιχουργήματα τοῦ μακαρίτου ποιητοῦ *I. Τσακασιάνου*. Ἐγράφησαν ὅτε διετέλει τελω-νιακὸς ὑπάλληλος, καὶ τὸν περιπετειώδη βί-ον διεκτραγώδει εἰς τ' ἀνωτέρω μὲ τὴν εὐτραπέλιαν).

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ «ΗΟΥΣ»

ΘΛΙΒΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ

Μέσα στη πρωινή ομίχλη σὰν σὲ ὄνειρο φαντάζει ἡ γραφικὴ σιλουέτα ἑνὸς μυρωμένου καὶ ὀμορφου νησιοῦ, ποῦ τὶς ἀνδοστεφάνωτες ὄχθες τοῦ περιλούζουν γοητευτικὰ τὰ γαλάζια καὶ παιγνιδιάρικα κύματα τοῦ Ἰονίου.

Στὸ θαλασσολουσμένο αὐτὸ νησάκι τὸ γεμάτο ἀπὸ ἡδυπάθεια καὶ ρομαντισμό, ζοῦσε ἡ οἰκογένεια τοῦ χρεωκοπημένου ἐμπόρου Κώστα Φλωρεντίνου. Τὸ σπίτι αὐτὸ ποῦ σήμερα βρίσκεται χωμένο μέσα στὴ δυστυχία καὶ τὴ φτώχεια, τὸ σπίτι αὐτὸ ποῦ μὲ τόση ἀπονία ξεκλήρισε καὶ ἐβούτηξε στὴν ἐρημιὰ ὁ χάρος, γνώρισε μέρες εὐτυχίας καὶ χαρᾶς καὶ ἀντὶ μέσα σ' αὐτὸ, μὰ ἀτίσχηνη γυναῖκα γερασμένη ἀπὸ θλίψη καὶ συμφορά, νὰ κλαίῃ τὴ δυστυχία της, κόρη δροσερὴ σὰν τὴν αὖρα καὶ πεταχτὴ σὰν τὴ πεαλοῦδα ἡ ἴδια ταλαίπωρη καὶ γερασμένη αὐτὴ γυναῖκα, ταξίδευε σὲ πέλαγα εὐτυχίας καὶ ἀτέλειωτης χαρᾶς, μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀνδρός της καὶ τῶν ἀγαπημένων της παιδιῶν... Χαρὲς, λύπες, γέλοια, δάκρυα. Νὰ! ὅλη ἡ ζωὴ. Μὰ ὅμως ἂν γελάσαμε μὰ φορὰ, θὰ κλαψουμε πολλὰς...

Ἡ μοῖρα ἐχτύπησε ἀσπλαγχνα τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ οἰκογένεια, καὶ ἡ δύστυχη καὶ κακομοίρα μάννα, ἀπάνω σὲ δύο μονάχα χρόνια, ἐφίλησε νεκροὺς στὰ νεκροκρεββάτά τους, τὸν ἀγαπημένον ἄνδρα της καὶ τὰ δύο λατρεμένα κορίτσια της. Δύο ἀγγελόμορφες καὶ γλυκαῖες παρθένες, ποῦ ἦταν τὸ στόλισμα καὶ τὸ καμάρι τοῦ νη-

σιοῦ. Ἡ χαροκαμένη μητέρα ἔχυσε ποτάμα δάκρυα γιὰ τὸ χαῖμό τοῦ ἀνδρός της καὶ τῶν ἀγαπημένων κοριτσιῶν της, ἀλλὰ δὲν ἀπελπίστηκε. Εἶχε γιὰ παρηγοριά της ἀκόμη, τὸν Πῶπο της τὸ μονάκριβο παιδί της. Ἡ σπαραγμένη καὶ αἰμοστάλαχτη ἀπὸ τὲς τόσες π' ἡγὲς καρδιά της, βαλαμονότανε στὸ φιλῆμα τοῦ μόνου σπλάγγνου ποῦ τῆς ἀπόμεινε.

Ὁ Πῶπος ἦτονα ἕνα χαριτωμένο παλιόρι ὡς δεκαοχτὼ χρονῶν, ροδόλευκο, μὲ μαλλιά ξανθὰ, καὶ φωτεινὰ γαλάζια μ' ὄψη πολὺ συμπαθητικὴ, ἕνας τύπος ἀνδρικῆς ὀμορφιάς. Ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ τὴ μάννα του καὶ ἐργαζότουνα ἀκούραστα γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ζήσουν. Ἦτονα ὑπάλληλος στὸ γραφεῖο ἑνὸς πλουσίου ἐμπόρου καὶ τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι γιὰ τὴν ἐργατικότητά του καὶ τὴ τιμιότητά του. Κι' εἶται τὰ χρόνια περνοῦσαν ἡσυχὰ καὶ εὐτυχισμένα μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς χαροκαμένης του μαννούλας, καὶ στὰ τρυφερὰ χάρδια τῆς Ἰωάννας του τῆς ὀμορφῆς παιδούλας τῆς γειτονιάς, ποῦ τόσο πολὺ ἀγαποῦσε. Μὲ τὴν Ἰωάννα του γνωρίζοταν ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια ἡτονα ἡ καλὴ καὶ εὐαίσθητη φίλη του, ποῦ τὸν ἀγαποῦσε μὲ μὴ ἀκαθόριστη καὶ βαθειὰ ἀγάπη, ποῦ τὸν ἔκανε νὰ μελετᾷ μὲ λατρεία τ' ὄνομά της. Ἦτονα ἡ πρώτη στὰ παιγνίδια ὅπως καὶ στὴν ὀμορφιὰ καὶ σιγὰ σιγὰ μὲ τὸ μεγάλωμά του, ἐθέρριβε καὶ ἡ ἀγάπη τους, καὶ μὰ μέρα κατάλαβεν πὼς ἦταν ἀναπόσπαστα δεμένοι, μὲ τὴ μεταξένια τῆς ἀγάπης ἀλυσίδα: τὸν Ἔρωτα.

Ἡ συμφορὰ ὅμως, ὅταν ἀρχίση σ' ἕνα σπίτι, δὲν σταματᾷ εὐκόλα. Ἡ βασκανὴ καὶ κακὴ μοῖρα νέου χτύπημα ετοίμαζε γιὰ τὴ χαροκαμένη μάννα, καὶ τ' ὀρφανὸ παιδί. Τὸ γραφεῖο ποῦ ἐργαζότουνα ὁ Πῶπος ἔλειψε μαζὺ μὲ τὸν ἀπόροπτο θάνατο τοῦ προστάτου του καὶ εἶται μὴ μὲρα ἐβρέθηκε τὸ καλὸ αὐτὸ παιδί, μόνον, καὶ ἀπροσάτευτο χωρὶς κανένα στήριγμα μέσα στὴ φτώχεια καὶ τὴ δυστυχία. Μάταια ἐζήτησε νὰ βρῆ ἄλλοῦ μὰ θέσι γιὰ νὰ ζήσῃ τὴ δυστυχισμένη μάννα του, ποῦ ἀπογοητευμένη ἔρχινε θερμὰ δάκρυα ἐστάθηκαδύνατο,

Ἡ ζωὴ τους ἔγινε βαρειά. Ὁλόκληρες μέρες χωρὶς ψωμί, ἀτέλειωτες νύχτες χωρὶς φῶς, καὶ χωρὶς ὕπνο, ἐβδομάδες χωρὶς ἐργασία καὶ μέλλον χωρὶς ἐλπίδα. Ὁ σπιτονοικοκύρης ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται, ὁ μπακάλης ἐδίλωσε πὼς δὲ μπορούσε ποιά νὰ δώσῃ βερσέ. Τοὺς εἶχε κυριέψει τὸ μέγαλο αὐτὸ θηρίο ποῦ τὸ λένε: φτώχεια.

Ἄρχισε νὰ τοὺς πνίγῃ ἡ ἀηδία, ἡ πίκρα, καὶ ἡ κούραση.

Μέσα στὸ φοβερὸ αὐτὸ πέλαγο τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ πόνου, λάβανε ἕνα γράμμα ἀπὸ ἕνα συγγενῆ τους ποῦ χρόνια τότε ἦταν ἐγκατεστημένος στὴν Ἀμερικὴ. Τοὺς ἔγραφε θερμὰ παρηγορητικὰ λόγια γιὰ τὴ μεγάλη δυστυχία τους, τοὺς ἐξέφραζε τὴ μεγάλη ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ ἔτρεφε γι' αὐτοὺς, τοὺς ἐσυμβούλευε νὰ ἔχουνε θάρρος, καὶ τοὺς ὑπέσχετο ὅτι αὐτὸς τώρα πλέον θὰ ἐφρόντιζε γιὰ τὴν εὐτυχία καὶ τὴν ἀποκατάστασι τῶν τόπων. Ἀρχεῖ ν' ἀποφάσισαν νὰ τοῦ τὸν στείλουνε κοντά του στὴν Ἀμερικὴ.

Ἡ πρότασι αὐτὴ τοῦ ξενητεμένου θεῖου ἦτονα νέου τρομεροῦ χτύπημα γιὰ τὴ χαροκαμένη μάννα. Πὼς μπορούσε ποτὲ νὰ χωριστῇ τὸν Πῶπο της, τὸ μονάκριβο παιδί της, καὶ νὰ μείνῃ πανιέρημη στὸν κόσμον;

Αὐτὴ ποῦ λάτρευε σὰ Θεό της τὸ μόνον αὐτὸ σπλάγγνο ποῦ τῆς ἀπόμεινε, ποῦ δὲν μπορούσε νὰ κλείσῃ μάτι, ἂν δὲν ἐννοιῶσε νὰ κοιμηθῇ προτίτερα τὸ χαϊδεμένο της παιδί. Αὐτὴ ποῦ ἔτρεψε γιὰ τὴ ζωὴ του σὰν τὸ φύλλο, θὰ ἔστεργε ποτὲ νὰ τ' ἀποχωριστῇ καὶ αὐτὸ, καὶ νὰ μείνῃ στοὺς πέντε δρόμους μόνῃ καὶ ἀπροσάτευτη, χωρὶς τ' ἀγαπημένο της παιδάκι; ὦ ὄχι, ποτέ...

Καὶ ὅμως... ἔστεργε. Ἡ ἀγάπη τῆς μάννας δὲν ἔχει ποτὲ ὅρια, εἶναι ἕνας ἀτέλειωτος ὠκεανὸς γεμάτος στοργὴ καὶ τρυφερότητα ἡ μάννα δὲν λογαριάζει ποτὲ θυσιᾶς προστά στὴν εὐτυχία τοῦ παιδιοῦτης.

Ἐσφιξε ὅσο μπορούσε τὴν καρδιά της, ἔκρυψε τὸν πόνον της μέσα σ' ἕνα ψεύτικο, πικρὸ χαμόγελο, καὶ θυσιάζοντας τὸν ἑαυτὸ της, γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ παιδιοῦ της,

φορεῖ μὲ γλυκὸ μαρτυρικὸ χαμόγελο, τὸ ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ πικροῦ, καὶ μαύρου χωρισμοῦ...

Καὶ βλέπομε τὴ Δύστυχη καὶ κακομοίρα αὐτὴ μάννα, νὰ κρίβῃ βαθειὰ στὴ ψυχῆ της τὸν ἄχαρο πόνο της, καὶ μὲ τὸ γλυκὸ ἐκεῖνο χαμόγελο ποῦ δίνει ἡ αὐτοθυσία, νὰ δίνῃ θάρρος καὶ ἀτέλειωτες συμβουλὲς στὸν Πῶπο της, ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ τῆς ἔφρευε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ της γιὰ ἕνα τόσο μακρυνὸ ταξίδι.

Μὰ καὶ ὁ Πῶπος δὲ φανόταν εὐχαριστημένος γιὰ τὸ ἀπόροπτον αὐτὸ ταξίδι ποῦ ἡ φτώχεια καὶ ἡ δυστυχία τὸν ἀνάγκαζε νὰ κάμῃ.

Σκεφτόταν τὴν ἀγαπημένη του μαννούλα ποῦ θὰ ἔμενε μόνῃ, σκεφτόταν τὴν ἀγαπημένη του Ἰωάννα ποῦ θὰ ἔκανε τόσα χρόνια νὰ τὴν δῆ, καὶ αἰσθανότουνα πὼς τώρα τὴν ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Στὸ σκοτεινὸ μαλὸ του μαῦρες σκέψεις ἔστριφογύριζαν, καὶ σὰν κινηματογραφικὴ ταινία περνοῦσε ἡ χαροῦ μεν παιδιαστικὴ ζωὴ ποῦ πέρασε, μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας του, καὶ στὰ τρυφερὰ χάρδια τῆς ἀγαπημένης του Ἰωάννας. Στὶς φευγαλὲς ἀναμνήσεις τοῦ περασμένου του καιροῦ, στὶς παιδιαστικὰς ἐντυπώσεις τοῦ ποῦ ξαναφάνταζαν μέσα σ' ἕνα παρελθὸν γλυκύτερο, στὴν ἀγωνία τοῦ χωρισμοῦ, καὶ στὴν ἀνατριχίλα τῆς χαμένης του εὐτυχίας, ἐννοιῶθε τὴ καρδιά του νὰ τσακίζετα ἰσχυροὶ ἐφόσκωναν τὸ στήθος του, καὶ ὅλη ἡ ἀγανάκτησί του, ξέσποῦσε σὲ θερμὰ δάκρυα...

(ἀκολουθεῖ)

Φίλιπος Καιροφύλας

Πόρφω κρηνώρας ἕως ἡ σονέχεια τῶν «Ἐμπειρωμάτων περὶ Φωσκόρο» τοῦ κ. Ν. Α. Ζώη καὶ ἡ «Ἐωτάνησος κατὰ τοὺς ἀσπαραζόντας αἰῶνας τοῦ κ. Λω. De-Βι-ἀζη, εἰς τὸ ἀρροσεχές.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΩΡΓΗ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ

«Δημοσιεύμεν κατωτέρω ποίημα του κ.Κ. Αλεξοπούλου, διευθυντού του ένταυθα Έμπορικης Τραπεζής της Ελλάδος, μέλους της επί της ανοικοδομήσεως του Ιστορικού Ναύκου των Φιλικών Επιτροπής, η οποία είναι αξία παντός έπαυρου διά τὸ ώραϊον ἔργον της, ἀπαγγεληθὲν παρὰ τοῦ ιδίου, τὴν 23ην παρελθόντιος Αὐγούστου, ἡμέρα τοῦ Μεγάλου ἱστορικοῦ μνημοσύνου των Φιλικῶν, ποῦ ἐνώπιον τῶν ἐπισήμων καὶ χιλιάδων λαοῦ, ἐτελέσθη εἰς τὸν ἀνοικοδομηθέντα, πρωτοβουλία τῆς ένταυθα Τεκτονικῆς Στοᾶς, Ναύκου τοῦ Αγίου Γεωργίου τῶν Δαιτύων.»

Τῆς ἐκκλησιᾶς τὰ σήμαντρα τώρα γιὰ λίγο ἄς πᾶφουν
Καὶ στοῦ Ἀγεωργίου τὸ εἰκόνημα ἔνα κερὶ ν' ἀνάφουν
Ἄς ἔμπουν ὅλοι σήμερα μὲ τρέμοντας τὸ χέρι
Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιᾶ, γερόντισες καὶ γέροι
Ἀλήθεια, μόνο...γιὰ νὰ μῆ ἀυτὸς ὁ κόσμος ὅλος
Εἶνε μικροῦλα ἢ ἐκκλησιᾶ, στενόχωρος ὁ θέλος
Ὅμως σκεφθῆτε πῶς αὐτὸς ὁ ἴδιος μικρὸς θέλος
Τῶν εὐγενῶν ἰδανικῶν γιὰ νὰ μῆ ὁ κόσμος ὅλος
Ἐξέντωσε καὶ οὐρανὸς νέος ἐγίνηκε ἄλλος
Ἀπ' τὸν μέγαν οὐρανὸ ἀκόμα πῶς μέγανος !...
Κάτω ἅπ' αὐτὸν οἱ Φιλικοὶ μὲ τὸ Θεὸ ἐμιλοῦσαν
Κ' ἐνὸς σφιχτὰ τὰ χεῖλη τους 'στὸ εἰκόνημα ἐκολλοῦσαν
Ὅρκος φρικτὸς ἅπ' τῆς ψυχῆς τοὺς ἔδωσαν τὰ βᾶθη
Ποῦ τῆς σκλαβιᾶς ἐμπόρεσεν ὁ πόνος νὰ τοὺς μάθη
Κάτω ἅπ' αὐτὸν γεννήθηκα ἢ πρώτη πρώτη ἐλπίδα
Ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς τὸ θάνατο ν' ἀναστηθῆ ἢ Πατρίδα.
Σιγοπατώντας μπαίνετε...μὲ προσοχῆ!...ἔνας ἔνας
Νὰ μὴ σκορπίσουν ἢ σκιὰς τῆς δεξασμένης γένας!
Ποῦ μέσα κ'εὶ στὴν Ἐκκλησιᾶ μ' ἀγγέλους φτερουγίζου
Καὶ τὸν μέγαν ὄρκο τους ἀκόμα ψιθυρίζουν!..
Ἀλλὰ σὲ ποιά ἐμαθῆτεφιν οἱ Φιλικοὶ σχολεῖα
Καὶ ἄκουσαν Ἐλευθεριᾶ; θεϊκὴ διδασκαλία;
Σὲ ποιά σχολεῖα ἐμαθῆτεφιν, ποιὸς εἶχανε διασφάλους
Ποῦ στὴν καρδίᾳ τοῦ ἀναψαν τοὺς πόθους τοῦ μεγάλου;

Ἀπὸ τὸν ὕπνο τὸ βαθύ, ἅπ' τῆς σκλαβιᾶς τὸ σκότος
Ποῖς τὴν ψυχὴ τους ἔξυπνησε 'στὸ φῶς, ποῖς τὰ χεῖρα πρῶτος.
Εἰς τῶν Τεκτόνων τῆς Στοᾶς ἄκουσαν τὰ πρῶτα
Ἐλευθεριᾶς μαθήματα κ' εἶδαν οὐράνια φῶτα!
Ἀπὸ ἐκεῖ ἐξεσήκωσαν τὴν ἄγρια τριλογία
Τὸ σύμπλεγμα «Ἀδελφότητα, Ἴσότη, Ἐλευθερία»
Καὶ μὲ τὰ τρία σύμβολα ἐκεῖνα ἐκεῖ κατόν
ἔκαμαν ἔμβλημα ζωῆς καὶ σὺνθημα θανάτου
«Ἐλευθεριᾶ ἢ θάνατος!» ἐφώνησαν τὰ χεῖλη
Κ' ἀντίπαλο 'στὸ σὺνθημα δίνει τὸ καρδιοφιλί
Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη πυρκαϊᾶ τότε ἄναψε μεγάλη
Κ' οἱ δοῦλοι εὐθύς ἅπ' τὸ ζυγὸ σηκώσαν τὸ κεφάλι
Ἄντίκρυ, γύρω, στοῦ Μωριά, στὴ Ρούμελη, στὴ Μάνη
Μέρα καὶ νύχτα ἐθέριζε τοῦ Χάρου τὸ δρεπάνι!...
Ὅ κόσμος ὅλος ἔμεινε μὲ ἀνοίχτὸ τὸ στόμα
Ἀπὸ τὸ δοῦλο δλέποντας νὰ ξεφυτρώνη χῶμα
Ὅ σπῆρος ποῦ πρωτόσπειρον ὁ Ρήγας ὁ Φερραῖος,
Καὶ ἅπ' αὐτὸν πολυκλαδὸς κορμὸς νὰ βγαίνη ὠράτης
Κ' εἶδε ἢ Εὐρώπη τρέμοντας μὲ μάτια θαμπωμένα
Τ' ἀδάμαστα λιοντάρια μὰς ἐκεῖνα τοῦ εἰκασίεκα
Μὲ τῶν τυράννων τὰ κορμιά τὸ δρόμο τους νὰ σπέρνουν
Καὶ στ' ἄμοιρα τ' ἀδέρφια μὰς Ἀνάστασι νὰ φέρνουν!

Ἡ Ζάκυνθος παράμερα ἐπρόσμενα θλιμμένη
Εἰς τῆς Ἀγγλίας τὸ χρυσὸ τὸ στέμμα ἀκουμπισμένη
Μὰ ἢ ψυχὴ τῆς ἔκλαιγε κ' ἅπ' τὴν καρδίᾳ τῆς αἷμα
Κρυφοσταλάζει στὸ χρυσὸ τῆς προστασίας στέμμα!
Τῆς προστασίας τὸ ψῆμι ἀνόρεξα μασάει
Ἔχει καρδιά μὲ τὰ χρυσὰ πειρούνια αὐτῆ νὰ φᾶ
Σᾶν ἀδερφῆ καλότηχη καὶ καλοπαντρεμένη
Ἀποῦ πεινοῦν τ' ἀδέρφια τῆς κ' ἢ μάνα τῆς πεθαίνει;
Γι' αὐτὸ δῶ μέσα δριζίζοντας παιδιὰ τῆς ἀνδρειωμένα
Τὰ στέλνει ἀντίκρυ 'στὸ Μωριά εἰς τὴ φωτιά ἐνα-ἔνα

Καὶ θυσιάζει ἀλύπητα μαζί μὲ τὸσα νεῖχτα
Ἰσοβάβια τὸ χρυσὰ τῆς, σωροὺς τὰ κολονάτα!
Τῶν κανονίων τῆ μουσικῆ σὲ Χάρου πανηγύρι
Ἀκούει καὶ γράφει ὁ Σολωμὸς τὸν Ἵμνο στ' Ἀκρωτήρι
Καὶ χαιρετᾷ τὴ Λευτεριὰ ὅπου θωρεῖ ἀνδρειωμένη
Ἀπ' τῶν Ἐλλήνων τὰ ἱερὰ τὰ κόκκαλα νὰ βγαίνη!..
Καὶ τέλος ἔκαμε ὁ Θεὸς ἀπόφασι μιὰ μέρα
Νὰ στείλῃ τὴν Ἐλευθεριὰ στὴ σκλάβια τῆς Μητέρα
Ὅ σπῆρος ἔγεινε δαντρί, τὸ δέντρο μεγαλώνει
Κλαριὰ δεξιὰ κ' ἀριστερὰ θεόρατα ξαπλώνει
Κ' ἀποῦ μὲ δάκρυα κ' αἵματα γιὰ χρόνια ἐποτισθήκαν
Ἔδωσαν ἀνθία καὶ καρποὶ γλυκύτατοι ἔδωξαν.
Γίνετ' ἀλήθεια τ' ὄνειρο, τῶν Φιλικῶν ἢ ἐλπίδα
Κ' ἢ Ἐλευθεριᾶ ξανάρχεται 'στὴν πρώτη τῆς Πατρίδα!
Τώρα, παληοὺς ἀφίνοντας καὶ περασμένους χρόνους
Ὅ νοῦς μου ἄθελα γυρνᾶ στοὺς σημερινούς μας πόνους
Ἡ σκέψι μου γοργότερη 'στὸ διάστημα πετᾷ
Ποτάμια, θάλασσες, βουνὰ καὶ κάμπους ξεπερνᾷ
Καὶ ἢ ψυχὴ μου στέκεται περιλυπη, θλιμμένη
Μπροστὰ σὲ μαύρης συφορᾶς εἰκόνα αἵματωμένη!..
Ἐκεῖ πρὸς τῆς Ἀνατολῆς τὰ μαγεμένα μέρη
Βλέπω μακρὸ, ἀτέλειωτο, σκελετωμένο χέρι
Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη σήμερα ὁ χάρος νὰ ξαπλώνῃ
Καὶ τοῦ θανάτου ἢ σκοτεινὰ νὰ βασιλεύῃ μόνη!...
Βλέπω σκοτάδι!... ὄνειρο μὴν εἶναι;.. δὲν γνωρίζω
Βλέπω χαλάσματα, κηπνοὺς καὶ στάχτη ξεχωρίζω...
Νὰ τὰ ρημάδια τῶν σπητιῶν, γκρεμισματὰ καὶ μὲνα
Σὲ μαύρης φρίκης σάδοκο καὶ πόνου τυλιγμένω!...
Καὶ τὰ χωράφια; κ' ἢ δροσιᾶς; τὰ δάστη, τὰ λειβάδια
Ἐκεῖ ποῦ ἄλλοτ' ἔβοσκαν χαρούμενα κοπάδια;...
Φωτιά, τοῦ κόσμου χαλασμός, ἀνεμοζάλη μπῆρα
Ὅλα τὰ σάρωτε ἄζαφρα!... τὰ συνεπῆρε τῶρα!...
Τώρα τοῦ Τούρκου γεωργοῦ ἢ ἀξίνα ὅταν σκάφτει
Βᾶφει ἀκόμα μ' αἵματα καὶ κόκκαλα ξεθάφτει.
Καὶ τὸ νωθὸ τ' ἀλέτρι του ἔσκην τὴν γῆν ὀργώνει
Αἵματωμένο κουρνιαχτὸ καὶ στάχτη ἀνασηκώνει!...
Καὶ τ' ἄμοιρα τ' ἀδέρφια μὰς... γυμνὰ κὶ πενιὰ σμένω
Ὅσα 'πὸ δαυτὰ ἀπόμειναν ἐξέφυγαν 'στὰ ξένα!...
Μὰ εἶνε τάχῃ ξενητιᾶ ἐκεῖ ποῦ πονεμένη
Φτωχειᾶ; μακρύλας ἀγκυλιὰ δλόθερμη προσμένει;
Ὅλοι ἐσεῖ; ποῦ πρόσφυγε; μοῖρα κακὴ μιὰ μέρα
Ἀπὸ καρδία συφορᾶ; σᾶ; ἔδωλε δῶ πέρα
Ἄν μὲ τοῦ ξένου τ' ὄνομα κενόνας σᾶ; φωνάζει

Εἰπέτε του πῶς τ' ὄνομα αὐτὸ δὲν σᾶς ταιριάζει
Εἰπέτε του πῶς τῆς φτωχειᾶς τῆς Μάνας μὰς ἢ ἀγκυλιᾶ
Εἰν' καὶ γιὰ σᾶς δλόθερμη εἰν' καὶ γιὰ σᾶς μὲ γάλη
Εἰπέ του τ' ἀδέρφια μὰς ὅσο φτωχὰ καὶ νὰ νῆ
Ποτέ τους δὲν θ' ἀφήσουνε ἀδέρφια νὰ πεινᾶνε
Πατάτε δῶ τῆς Μάνας σᾶς τὸ ἐλεύθερο τὸ χῶμα
Ποῦ ἔδωλε πρόθυμα γιὰ σᾶ; καὶ τῆς μπουκιᾶς τῆς πῆ
Βασιτισμένα κ' ἄμοιρα, πουλιὰ κυνηγημένα
Μέσ' στὴ μικρῆ μὰς τὴ φωλιά μὰς μὲς στριμωγμένα
Κάτω ἅπ' τῆς Μάνας τὰ φτερὰ συμμάζευθητε τῶρα
Ἀδέρφια, ν' ἀπαγγιάσετε ὡς ποῦ νὰ πᾶψῃ ἢ μπόρα
Καὶ ἂν μὰς λείψῃ τὸ ψῆμι κ' ἂν ἢ τροφῆ δὲν φτάνει
Εἰν' ἢ καρδιὰ τῆς Μάνας μὰς ὀποῦ θὰ μὰς ζεστάνη!...
Ἔμεινε μὲ τὴν ἀγάπη μὰς καὶ σεις μὲ τὴν ἐλπίδα
Ἐδῶ θὰ κάμουμε γιὰ σᾶς μιὰ δεύτερη πατρίδα!
Τῆς Ἐκκλησιᾶς τὰ σήμαντρα χαρμόσυνα καὶ πάλι
Ἄς ἔκνυχτοῦν νὰ χτυποῦν εἶναι γιορτῆ μεγάλη!
Καὶ σεις, ἀδέρφια πρόσφυγε; ποῦ ἅπ' τῶν ματιῶν τὴν ἄκρη
Νὰ σᾶ; κυλιτῆ εἰν' ἔτοιμο ἔνα μεγάλο δάκρυ
Κουράγιο, μὴν ἀρίστετε τὸ δάκρυ σᾶς νὰ τρέξη
Ὅστε πικρὴ ἅπ' τὰ χεῖλη σᾶς σήμερα νὰ ἔβγῃ λέξι!...
Αὐτὴ μπροστὰ σᾶς ἢ Ἐκκλησιᾶ ἢ καινοποροχτισμένη
Ἦταν ὡς χτε; ἐρείπιο, ἅπ' τοὺς σεισμοὺς πεσμένη.
Ἄρα γε τὸ ξανάχτισμα μιᾶς τέτοιᾶς Ἐκκλησιᾶς
Στὰ χρόνια αὐτὰ τῆς συφορᾶς; καὶ τῆς ἀπελπισίας
Μὴν ἔμ; γλυκοχάραμα τῆς μέρας ποῦ ἢ καρδιά σᾶς
Νὰ ξημερώση κάποτε ποθεῖ γιὰ τὰ παιδιὰ σᾶς;
Τότε καὶ τὴν Ἀνατολὴ πλάτια νιοχτισμένα
Ἀπὸ τὰ μαῦρα ἐρείπια θὰ ἔγουν τὰ μκτωμένα!
Γι' αὐτὸ τὰ πρόσφυγοποῦλα ἄ; ἔρχωνται δῶ πάνω
Καινούργιον ὄρκο Φιλικῶν ν' ἀλοῦσω πρὶν πεθάνω
Καὶ βάνοντας 'στοῦ Ἀγεωργίου τὸ εἰκόνημα τὸ χέρι
Τὸ δλέμμα 'στῆς Ἀνατολῆς ἄ; στρέφουμε τὰ μέρη!..

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐλάβομεν τὰ κάτωθι Περιοδικὰ καὶ Ἐφημερίδας.

—ΕΛΠΙΣ. Ἑβδομαδιαία ἔφημ. Ζακύνθου.

—ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΚΗΡΥΞ. Καθημερινὴ ἔφημερίς Καλαμῶν.

—ΕΛΛΗ. Ἑβδομαδιαία πολιτικὴ ἔφημερίς Ἀργοστολίου.

—ΤΕΛΩΝΙΟΝ. Ἐφημερίς τῶν ἀπανταχοῦ Κεφαλλήνων ἐκδιδόμενη ἐν Ἀργοστολίῳ.

—ΕΛΠΙΣ. Δισεβδομαδιαία πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ ἔφημερίς Κερκύρας.

—ΑΜΑΛΙΑΣ. Ἑβδομαδιαία ἔφημερίς Ἀμαλιάδος.

—ΚΕΡΚΥΡΑ. Ἐφημερίς τῶν ἀγροτικῶν συμφορόντων ἐκδιδόμενη ἐν Κερκύρᾳ.

—ΖΩΗ. Ἑβδομαδιαῖον θερησκευτικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις μὲ κυκλοφορίαν 25,000 φύλλα.

—ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ. Μηνιαῖον ὥραϊον μαθητικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις καὶ διευθυνόμενον ὑπὸ δμάδος μαθητῶν τοῦ Λεοντείου Λυκείου.

—ΥΓΕΙΑ. 15)θήμερον εἰκονογραφημένον οἰκογενειακὸν περιοδικὸν μὲ ὕλην πλουσίαν καὶ εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσαν.

—ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ. Ὁραῖον θερησκευτικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις.

—ΜΠΟΥΚΕΤΟ. Ἐνα τῶν καλλιτέρων φιλολογικῶν περιοδικῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκδιδόμενον ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος ἐν Ἀθήναις μὲ 20,000 φύλλα τακτικὴν κυκλοφορίαν.

—ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. Μηνιαῖον περιοδικὸν ὄργανον τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Ἀνατολῇ ὑπαλλήλων τῆς εταιρείας Eastern. Ἐκδίδεται ἐν Σύρῳ.

—ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΝ ΒΗΜΑ. Ἐφημερίς πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐκδιδ. ἐν Ἀθήναις.

—ΜΕΛΙΣΣΑ. Οἰκογενειακὴ ἐπιθεώρησις ἐκδιδόμενη ἐν Ἀθήναις κατὰ πέμπτην.

—ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ. Ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ἀγροπόλεων κ. Π. Σ. Δρακούλη καὶ ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐξεδόθη κομψὸν φυλλάδιον ἐκ 35 σελίδων. Τὸ συνιστῶμεν θερμότατα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας.

—ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ. Μηνιαῖον εἰκονογραφημένον περιοδικὸν ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις.

—Ο ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. Περισπούδαστον εἰκονογραφημένον σύγγραμμα τοῦ ἀκούραστου ἱστοριοδίφου κ. Δ. Χ. Ζώη. Τὸ συνιστῶμεν

θερμότατα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Νομικοῦ καὶ Σαμάρα.

—ΕΠΕΤΕΙΟΣ. Μὲ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 776 τεύχους τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενου 15θήμερου Ἱστορικοῦ — φιλολογικοῦ περιοδικοῦ «ΜΟΥΣΑΙ» εἰσέρχεται οὕτω εἰς τὸ 34ον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἢ «Ἡὼς» ἀπευθύνει τὰ θερμὰ τῆς συγχαρητήρια καὶ τὸς εὐκρινεῖς εὐχὰς τῆς εἰς τὸν διευθ. τῆς κ. Δ. Χ. Ζώη.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΩΝ

—κ. Ν. Δ. Λεβαθρινὸν, φαρμακοποιὸν Πάτρας, ἔτησίᾳ ἐλήφθη, θερμὰς εὐχαριστίας.—

κ. Δουκᾶ Καρρέρ, μαθητὴν Γυμνασίου, ἐνταῦθα, ἐξάμηνος ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν.—

κ. κ. Χ. Μαλαφούρη, Δ. Κοριατόπουλον, Ἀθήνας, ὁμοίως, σὰς εὐχαριστοῦμεν.—Μίμη Μπουτζέζον, Ἀμαλιάδαν, ἐλήφθησαν δρ. 105 ἀντίτιμον 7 ἑξαμήνων συνδρομῶν, θερμὰς

εὐχαριστίας γιὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ μας ἐνεργείας σὰς, τὸ ποιήμᾳ σας προσεχῶς.—

κ. Β. Στουφῆν, Βολίμης Ἄνω, ἐλήφθησαν τρεῖς ἑξάμηνες, δραχ. 45 σὰς εὐχαριστοῦμεν.—

κ. Νίκον Καλέντζην τηλ. ἀγγλ. Σύρον, ἐλήφθη τὸ ἀντίτιμον ἐννέα ἑξαμήνων συνδρομῶν δραχ. 135, σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμὸτατα.

Τὰ φύλλα τῆς «Ὁρας» τὰ ἐλάβομεν, σὰς ἐγράψαμεν καὶ ταχ)κῶς.— κ. Π. Κ. Μάργαρη, Καλαμάκι, ἐλήφθησαν δραχ. 65 σὰς εὐχαριστοῦμεν.—

κ. Π. Μουζάκη Χαλαχούλιαν, Γερακαρίο Ἄνω, ἐλήφθησαν 3 ἑξάμηνες δραχ. 120, σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμὸτατα γιὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ περιοδ. κοῦ μας κόπου σας.—

κ. Νίκον Σπαθῆν, Πηγαδάκια, ἐλήφθη τὸ ἀντίτιμον τῶν 7 ἑξαμήνων δραχ. 105, σὰς εὐχαριστοῦμεν.—

κ. Γ. Γαβαλάδημ. Ἀργάση, ἑξάμηνος ἐλήφθη θερμὰς εὐχαριστίας.—

κ. κ. Α. Δ. Ζαργέδον καὶ Δ. Θεοδώσην Καφαμπέλην δημοδ. Βολίμης Μέσαις, ἐλήφθη ἢ ἔτησίᾳ τοῦ πρώτου καὶ ἢ ἑξάμηνος τοῦ δευτέρου, σὰς εὐχαριστοῦμεν.—

κ. Γεώρ. Γ. Ξένον ἐνταῦθα, θερμὰς εὐχαριστίας γιὰ τὰ καλά σας λόγια, λόγῳ πληθῶρας ὕλης ἢ μελέτης σας εἰς τὸ προσεχές.—

κ. Κ. Ν. Θεοδώσην, Ἀθήνας, τὸ ἴδιο λέμε καὶ γιὰ σὰς.—

Ἰράνιαν Βάρνα, ἐνταῦθα, μᾶς συγχωρεῖτε ποῦ σὰς ἀφήσαμε τὸ διήγημᾳ σας γιὰ τὸ προσεχές. Ὅλον τὸν χῶρον τῆς «Ἡὼς» τὸν κατέλαβον τὰ ἔργα ποῦ εἶχον

σειρὰ πρὸ πολλῶν μηνῶν καὶ δὲν κατορθώσαμεν νὰ περάσωμεν καὶ τὸ δικό σας πρὸ

δλη μας τὴν καλὴν θέλησιν.—

Η Ω Σ

Όροι Συνδρομῶν

(Αἱ Συνδρομαὶ ἀπὸ πρώτης προσεχοῦς Μαρτίου)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἔτησίᾳ Δραχ. 60

Ἔτησίᾳ Φρ. Χρυσ. 60

Ἐξάμηνος » 30

Ἀμερικῆς Δολλάρ. 6

Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται

Πᾶσα ἀποστολὴ χρημάτων καὶ ἐπιστολῶν
δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸν κ. ΑΝΔΡΕΑΝ
ΙΩ. ΖΩΝΤΟΝ Διευθυντὴν Περιοδικοῦ «Ἡὼς»
Ζάκυνθον.

Γραφεῖον: Πλατεῖα Ἁγίου Νικολάου τῶν
Γερόντων.

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα καὶ μὴ δὲν
ἐπιστρέφονται.

ΚΑΠΝΙΖΕΤΕ ΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗ - ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Ἀπηλλαγμένα πάσης ξένης χημικῆς οὐσίας

Ἀντιπρόσωπος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ

Ἀλάνθαστον Φάρμακον κατὰ
τῶν Ἐλωδῶν Πυρετῶν
εἶναι τὸ

**CHINOBAROSIL
SION' LAZZARONI**

ἑκάστον κυτίον με 24 κουφέτα
Δραχ. 32

Ζητεῖτε τὸ ἀπὸ τὸ Φαρμακεῖον σας
Γενικό; Ἀντιπρόσωπος ἐν Ζακύνθῳ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΛΕΣΣΑΣ

Φαρμακοποιό;

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥΝΤΕΣ

χορημία εὐρίσκεται τὴν ὑγίαν τῶν παιδιῶν
σας ζητοῦντες ἀπὸ τὸν παντοπώλην σας τὸ
ἀνώτερον ὄλων, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐ-
πανειλημμένων ἀναλύσεων τοῦ Ἐπιχειρημα-
τοῦ τῶν Οἰκονομικῶν με τὰς
ἐτικέτας τοῦ **ΓΑΛΛΑ ΤΡΟΦΟΣ**
ὁποῦ σπεύσατε νὰ λάβετε μέρος εἰς τὸν
διαγωνισμὸν ὡς καὶ διάφορα δῶρα.

ΤΑ ΚΑΠΕΛΛΑ ΣΑΣ

Στὸ Κατάστημα τῆς Ἁδὸς **ΝΑΝΑΣ ΔΙΡΛΗ** ὁδὸς Ἀλεξ. Ρώμα ἐναντι
ἐμπορικοῦ Ἡρακλέους Δραγῶνα, ἐκεῖ θὰ ἰκανοποιηθῆ καὶ ἡ πιὸ ἰδιότροπος
πελάτης. Τὸ Κατάστημα ἐπλουτίσθη τελευταίως διὰ τῶν καλλιτέρων μοντέλλων.

ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ ΟΛΟΙ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ
ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ
ΙΘΑΚΗ